

til ettertanke

En venn kan vinnes og tapes, men en gammel venn kan ikke vinnes, og naturen har ordnet det slik at han heller ikke så lett kan tapes.

Samuel Johnson (1709–1784) Engelsk forfatter og leksikograf

Nordlands trompet

Like muligheter for alle

Jakob Johan Djupvik, rådgiver Aktiv Ung

Trond Bliksvær, Forsknings- og utviklingsjef

Valnesfjord Helsesportsenter

Mandag 29. oktober markeres åpningen av Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse ved Valnesfjord Helsesportsenter (VHSS) i Nordland. Kompetansetjenesten skal styrke det som lenge har vært et underprioritert og kunnskapssvakt område innen spesialisthelsetjenesten, nemlig kunnskapen om barn og unge med nedsatt funksjonsevne og hva som kan øke samfunnsdeltakelse for denne målgruppen.

Tjenesten er en av mange kompetansetjenester innen spesialisthelsetjenesten på landsbasis, men skiller seg samtidig ut på et par viktige områder, som ikke minst utfordrer spesialisthelsetjenesten. Ære være både Helse Nord RHF, som fremmet søknaden om tjenesten, og Helse- og omsorgsdepartementet, som innvilget søknaden og har gitt seg selv disse utfordringene.

Mens mange kompetansetjenester innen spesialisthelsetjenesten skal øke kunnskap og kompetanse om en bestemt diagnose eller medisinske tilstander, skal vår nye kompetansetjeneste ta utgangspunkt i funksjon. Det er hva barnet greier eller ikke, og ikke hva sykdommen heter, som avgjør.

Det betyr at kompetansetjenesten skal omfatte mange ulike former for funksjonsnedsettelse, diagnoser og tilstander – enten de er medfødt eller ervervet. Tjenesten skal også dekke et langt aldersspenn. Det er stor forskjell på behovene til en toåring og en femtenåring.

Harald Rundhaug fra Statskog holdt en kort tale før han foretok den offisielle åpningen av gapahuken. Mange brukere fra Valnesfjord Helsesportsenter hadde møtt fram. Arkivfoto

Barn og unges funksjonsevne er relatert til omgivelsene, og dette bestemmer i hvor stor grad det er mulig for barnet å delta på viktige livsarenaer som hjem, barnehage, skole og fritid. Det er dette den nye tjenesten skal øke kunnskapen om. Å kunne delta i aktiviteter i lag og foreninger må bli like viktig og få samme prioritet som de mer

Vennskap og sosial omgang dannes ut fra nærhet til, og fellesskap om, aktiviteter sammen med andre på samme alder.

Vennskap og sosial omgang dannes ut fra nærhet til, og i fellesskap om, aktiviteter sammen med andre på samme alder. Det er viktig å få kontakt med andre barn eller ungdom for å ha noen å sammenligne seg med og for å styrke egen identitet. Det må derfor bl.a. finnes kultur- og fritidstilbud hvor barn og unge med funksjonsnedsettelse kan delta sammen med andre.

Den andre utfordringen er behov for kompetanse på tvers av profesjonene. Vi står overfor store framtidige utfordringer knyttet til bl.a. forebyggende og

helsefremmende arbeid, psykisk helse og rus, vold og overgrep, omsorgssvikt, habilitering og rehabilitering. Det vil kreve en utdanning hvor de ulike profesjonene i større grad må lære sammen. De enkelte profesjonsutdanningene må lære å samarbeide med andre om sin egen kjernekompetanse sett i forhold til andre profesjoners kompetanse. Det vil gi fagpersoner med samhandlingskompetanse og som vil evne å kommunisere og samarbeide på tvers av nivåer og sektorer.

Den tredje utfordringen vi vil peke på knytter seg til det forhold at kompetansetjenesten skal gi kunnskap om hva som gir økt deltakelse for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Deltakelse er et komplekst og sammensatt fenomen, og det gjelder spesielt for barn og unge, som er aktiv på så mange arenaer, som de også raskt skifter mellom. Deltakelse er ikke lett å måle med de metoder som hører til de mest anerkjente innen spesialisthelsetjenesten, for eksempel kontrollerte randomiserte eksperimenter («gullstandarden»).

Man må ty til vitenskapelige disipliner som har deltakelse og samhandling som sitt spesialområde, eksempelvis sosiologi eller sosialantropologi.

Gjennom dette utfordres også det kvalitetsbegrepet for forskning som er etablert innen spesialisthelsetjenesten, og som er nært knyttet til nettopp kontrollerte eksperiment, og isolerbare årsak-virkning-forhold. Gjennom dette utfordres også det kvalitetsbegrepet for forskning som er etablert innen spesialisthelsetjenesten, og som er nært knyttet til nettopp kontrollerte eksperiment, og isolerbare årsak-virkning-forhold.

Dersom man skal få økt kunnskap om i hvilken grad habiliteringstilbud bidrar til målsettinger om økt livskvalitet, aktivitet og deltakelse på ulike arenaer, er det behov for et mangfold av forskningsmetodiske tilnærminger, herunder forskning som bruker kvalitative metoder. Dette blir ikke minst viktig på bakgrunn av sentrale målsettinger i samhandlingsreformen, som vil sette sitt preg på helse- og sosialpolitikken i mange år framover. Målsettinger om sammenhengende tjenester og forebyggende helsearbeid må vurderes blant annet på bakgrunn av brukernes egne opplevelser i komplekse situasjoner.

Det er helseminister Jonas Gahr Støre som skal åpne det nasjonale senteret i Valnesfjord.

■ Det er helseminister Jonas Gahr Støre som skal åpne det nasjonale senteret i Valnesfjord.

åpen linje

Si din mening på telefon

75 50 00 00

E-post: apen@an.no

SMS: Kodeord **ANåpen** til **2005**.

Kr. 3,00 pr. melding

Maks 160 tegn.

Husk å oppgi navn på e-posten /sms.

Hvor ble de av?

– Hvor ble det av Bodøs sykkelpoliti som ble lansert så flott i sommer? I Oslo har de dem hele året.

Ikke svar å få

– Dere må skjerpe dere på helsesenteret i Saltdal. Det er knapt mulig å komme gjennom på telefon, og mange må kjøre dit personlig for å få time. Trodde det var vedtatt en lov som sa at man skulle kunne nå legen i løpet av en viss tid. Nå får vi bare svareren.

Kyr i snøstorm

– Er det så innmari vanskelig å ta inn de stakkars kyrne på Mykleboestad når det er snøstorm i nordavind? År etter år står de stakkars kyrne der bak snøskavlene! Hilsen ei som kommer på døra om det ikke skjer noe temmelig snart.

Opprykk

– Om Bodø/Glimt med Cato H. ved roret skulle rykke opp i høst, med det mannskapet han rår over f.t., vil det være en av de største prestasjoner i Bodø/Glimt sin historie. Hilsen en ivrig Glimt-supporter.

Israel

– Det er mye jødehets i avisa. men hvis jeg måtte flytte til et annet land, så hadde det blitt Israel. Der ville jeg følt meg trygg.

Mot Bodø

– Jeg lurer på om Ap i Bodø, som har vært et framsynt parti, nå bare består av tromsøfolk og trøndere. Det ser ut som om alt de holder på med er mot Bodøs interesser. Takk for at vi har et bystyre av en annen farge, som tar til motmæle, sier en frustrert velger.

Fagforeninger

– Liker uttalelsen fra Frp om å gi skattefradrag på medlemskontingent kun til fagforeningene som driver med det de skal. Slik som YS gjør! Hilsen Delta-medlem.

Betaler nå

– Ser at mange foreldre, med rette, er opprørt over at det fra det sittende bystyret skal kuttes i barnehagetilbudet i kommunen. Men det måtte dere vel regne med når mange av dere stemte inn «privatiseringskameratene» ved siste valg. Noen må betale for alle lovnadene de kom med. OMO.

Canal Digital

– Du som vil se distriktsnyhetene må lære deg å lage favorittlister. Da kan du sette NRK Nordland først! JM.

Farlige skilt

– Leser i avisa at skilt fjernes på Rognan på grunn av trafikkfare. Men hva med skiltene på samfunnshuset på Stamnes. Jeg mener at Edelfarms skilt kloss innpå E6 er trafikkfarlig.

– Hvordan blir det med klokkespill i Bodø?

– Det blir sikkert kjempefint. Håper de spiller en fin melodi.

Astrid Alsos (62), Bodø

– Da blir det i alle fall lyd her. Blir kanskje verre for de som bor i byen.

Pia Pedersen (39), Bodø

– Det blir nok kjempebra. Vi trenger et klokkespill i Bodø.

Grete Klippenberg (64), Bodø

– Det blir fint. Spesielt nå på høsten og i tiden rundt jul.

Britt-Linda Winsjansen (50), Hammarøy

Flere meninger på side 4